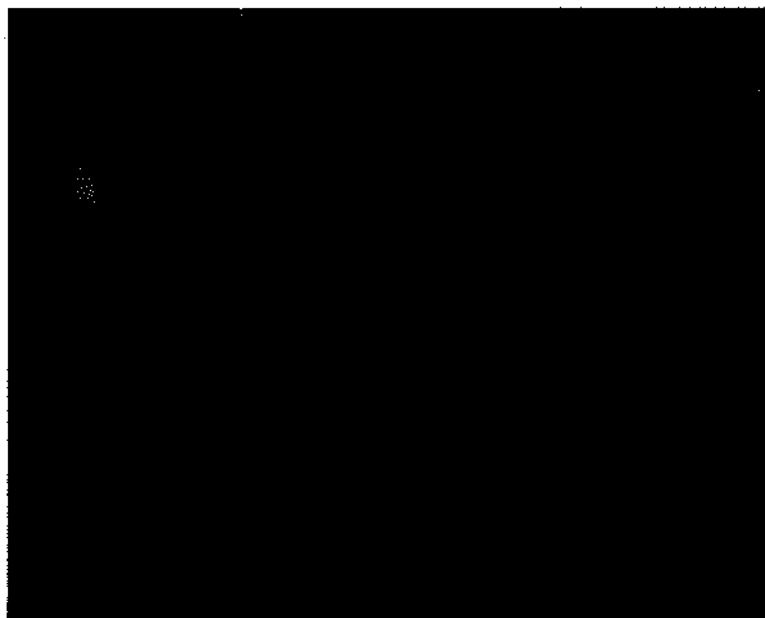

Evaluatie pilot fietsenstalling

Niels van Leeuwen
Gemeente Gorinchem
1-7-2020

Inhoud

1	<u>Inleiding</u>	1
1.1.	<u>Wat wilden we bereiken met de pilot?</u>	1
1.2.	<u>Wat hebben we daarvoor gedaan?</u>	1
2	<u>Resultaten fysieke tellingen</u>	2
2.1.	<u>De ontwikkeling van het aantal bezoekers</u>	2
2.2.	<u>Spreading</u>	2
2.3.	<u>In meer detail</u>	3
2.4.	<u>Is de stalling groot genoeg?</u>	4
2.5.	<u>Gebruikerservaringen</u>	5
3	<u>Resultaten enquête</u>	6
3.1.	<u>Bekendheid en gebruik</u>	6
3.2.	<u>Motieven</u>	7
3.3.	<u>Wat gaat goed en wat kan beter?</u>	7
3.4.	<u>Openingstijden en vergoeding?</u>	9
3.5.	<u>Doorkijk naar de toekomst</u>	10
4	<u>Resultaten interviews</u>	11
4.1.	<u>Essentie</u>	11
5	<u>De exploitatie</u>	13
5.1.	<u>Kosten</u>	13
5.2.	<u>Openingstijden</u>	13
5.3.	<u>Personele bezetting</u>	13
5.4.	<u>Extra service</u>	13
5.5.	<u>Benchmark</u>	14
6	<u>Conclusies en aanbevelingen</u>	15
6.1.	<u>Wat wilden we bereiken met de pilot?</u>	15
6.2.	<u>Conclusie pilot</u>	15
6.3.	<u>Conclusie exploitatie</u>	16
6.4.	<u>Overige conclusies</u>	16
6.5.	<u>Aanbevelingen / advies</u>	17
6.5.1.	<u>Exploitatie-opzet</u>	17
6.5.2.	<u>Mogelijke dekking</u>	17
	<u>Bijlage 1: Vragenlijst enquête</u>	18
	<u>Bijlage 2: Denkrichting exploitatie-opzet</u>	25

1 Inleiding

1.1. Wat wilden we bereiken met de pilot?

Op 3 juni 2019 heeft het college besloten een pilot te houden met een gratis bewaakte fietsenstalling in de binnenstad. Deze pilot moest inzicht geven in:

- De concrete behoefte aan een (gratis) bewaakte fietsenstalling;
- De aard en omvang van de gebruikers - doelgroep(en) en bijbehorende openingstijden;
- De behoefte per dag en tijdstip en ervaringen en behoeften van gebruikers.

1.2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

Om tot dit inzicht te komen zijn dagelijks op gezette tijden een aantal keren het aantal fietsers in de stalling geteld. Ook is het totaal aantal bezoekers bijgehouden en is bijgehouden welke ervaringen door gebruikers werden gedeeld met de medewerkers van de stalling.

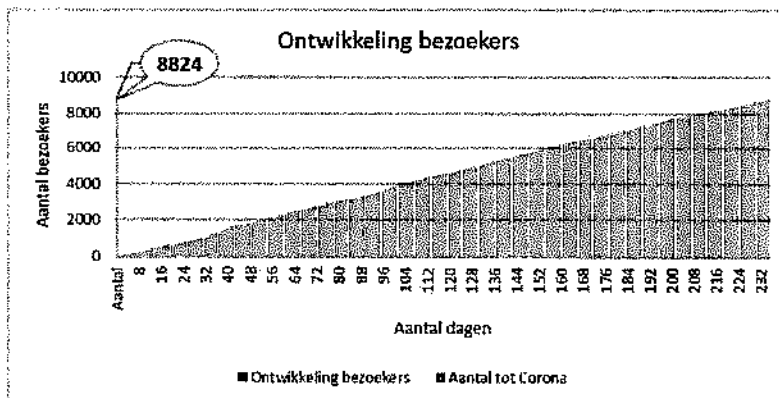
In de eerste twee weken van juni heeft er een enquête uitgestaan naar het fietsparkeren in de binnenstad in het algemeen, maar is tevens specifiek gevraagd naar ervaringen van respondenten met de fietsenstalling.

Tot slot zijn in juni een aantal stakeholders geïnterviewd naar hun ervaringen met betrekking tot de fietsenstalling.

2 Resultaten fysieke tellingen

2.1. De ontwikkeling van het aantal bezoekers

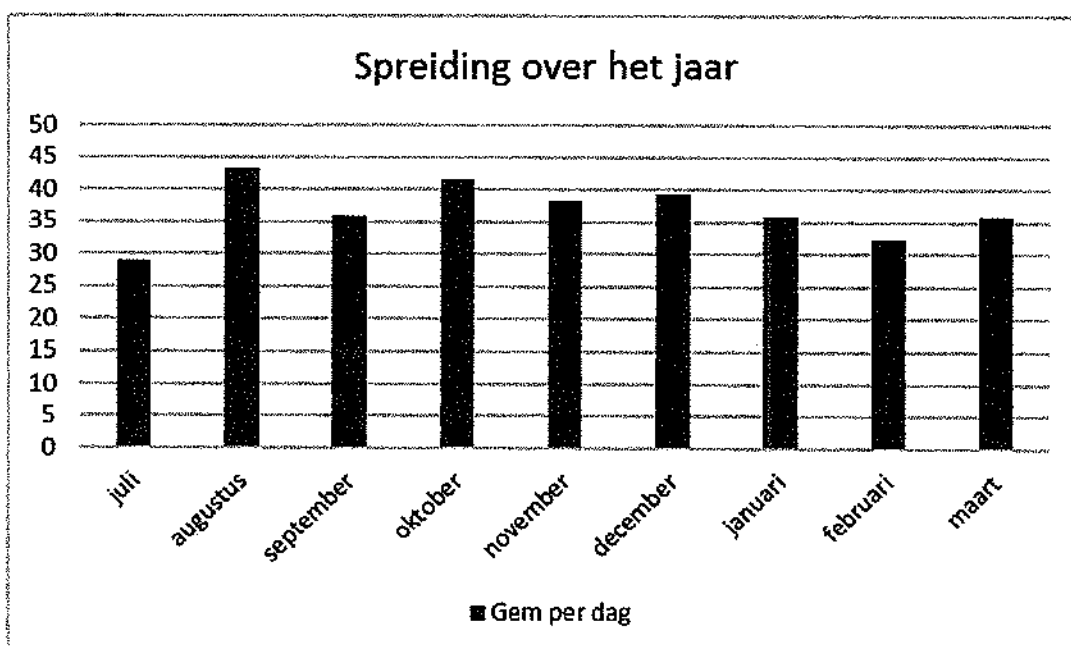
De stalling is op 22 juli 2019 geopend. Door inzet van de BOA's elders in verband met Corona, is de stalling op 13 maart 2020 gesloten. Dit is eerder dan verwacht. Op dat moment waren er al 8824 bezoekers in de stalling geweest. Hieronder zien we de ontwikkeling van het aantal bezoekers (cumulatief).

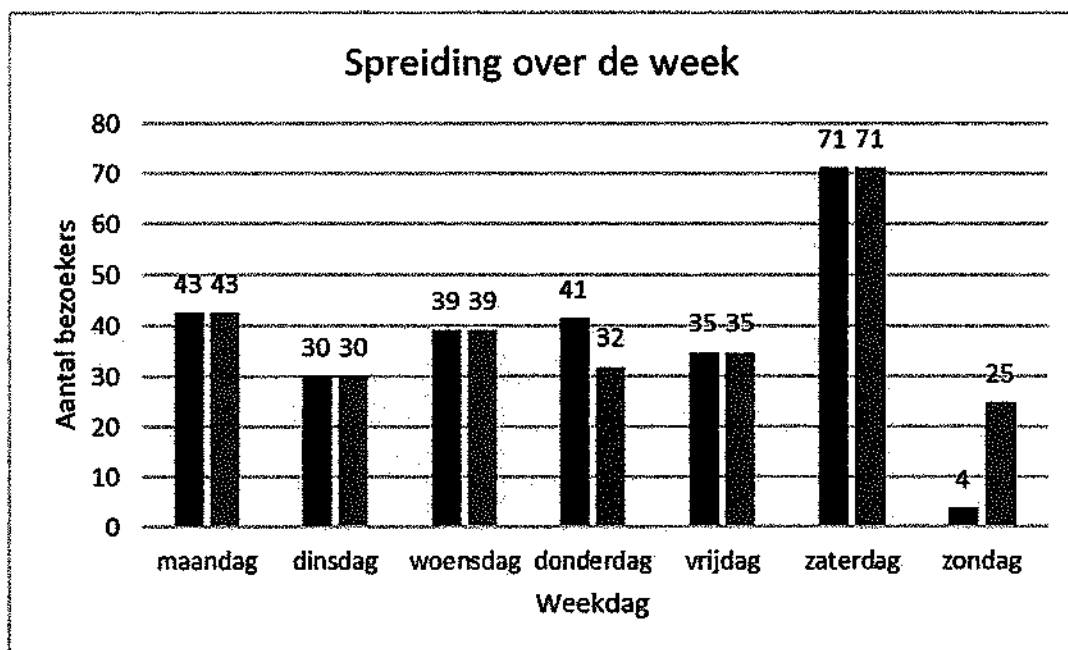

In de grafiek 'Ontwikkeling bezoekers', zijn de bezoekers per week (cumulatief) weergegeven. Op basis van deze grafiek kan geconcludeerd worden dat het aantal bezoekers redelijk constant is, ook in de wintermaanden. Er lijkt geen sprake te zijn van een groeiende behoefte. Hierbij wordt opgemerkt dat de ontwikkeling van het aantal bezoekers na 13 maart 2020 onbekend is.

2.2. Spreiding

In de onderstaande grafieken is de spreiding van de bezoekers over de maanden en over de dagen van de week weergegeven.

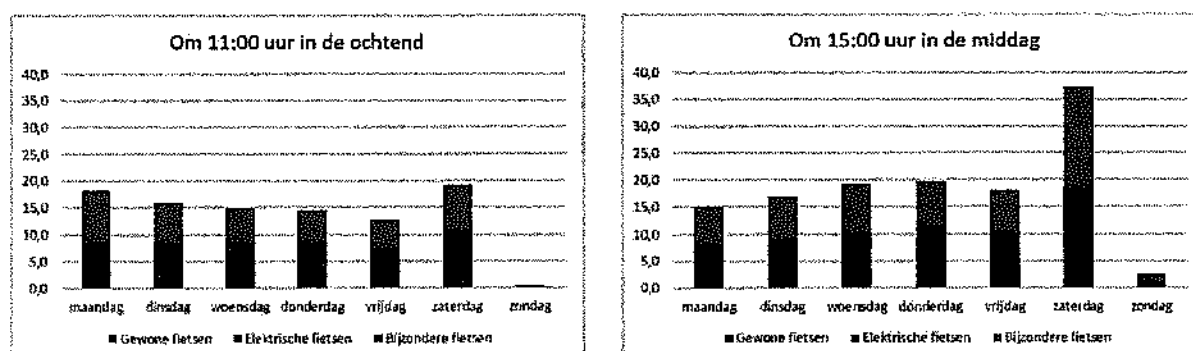

Over de maanden is het gemiddeld aantal bezoekers per dag redelijk constant. Het gebruik in juli valt wat tegen, maar dat heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat de stalling pas opening voor publiek op 22 juli. Er is altijd een gewenningsperiode. De enige volledig gemeten zomermaand is augustus. Het gebruik van de stalling in augustus lijkt gemiddeld wat hoger dan in andere maanden. Rekening houden met het feit dat er 48 plekken beschikbaar zijn, die meerdere keren op een dag gebruikt zouden kunnen worden (turn over), is het gebruik relatief laag.

Wanneer we kijken naar het gebruik van de stalling over de week, zien we dat met name op zaterdag de stalling goed gebruikt wordt. Voor de zondag is de grafiek niet representatief. De stalling was niet alle zondagen geopend.

2.3. In meer detail

Dagelijks is het aantal geparkeerde fietsen geteld rond het openingsuur, om 11:00 uur, om 15:00 uur, om 20:00 uur en tijdens sluiting. In de onderstaande grafiek is het aantal geparkeerde fietsen om 11:00 uur en om 15:00 uur weergegeven.

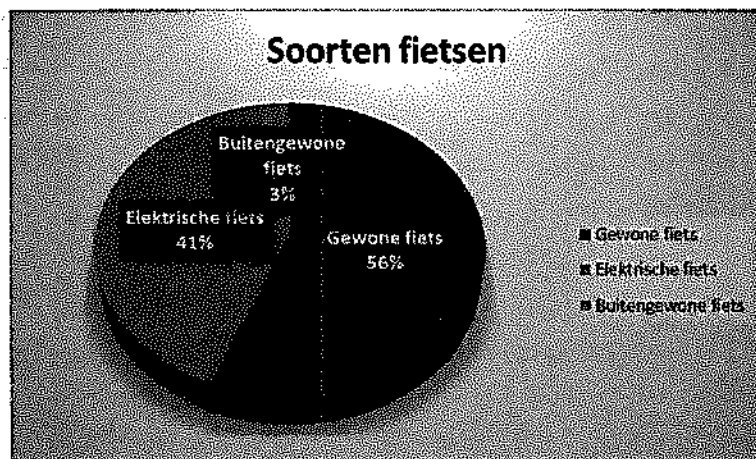
Op basis van de twee grafieken is te zien dat het aantal geparkeerde fietsen om 15:00 uur op woensdag, donderdag en vrijdag hoger is dan om 11:00 uur. Vooral op zaterdag is het aantal geparkeerde fietsen om 15:00 uur opvallend hoger. Op maandag is het aantal geparkeerde fietsen in de ochtend hoger. Mogelijk speelt de maandagmarkt hierin een rol.

Gegevens van het fietsplatform.nl

Er zijn 22.9 miljoen fietsen in Nederland, waarvan 2.6 miljoen e-bikes en 15.906 speed pedelecs (2018).

De gemiddelde verkoopprijs van een 'gewone' fiets was € 659; van een e-bike € 2.011.

Tijdens de pilot is ook bijgehouden het type fiets dat in de stalling wordt geparkeerd (onderscheid elektrische fiets en gewone fiets).

Het aandeel elektrische fietsen is vrij hoog in relatie tot het bezit van elektrische fietsen (in 2018 bezat 11% van de Nederlanders een elektrische fiets). Het relatieve hoge aandeel elektrische fietsen is mogelijk te verklaren doordat deze fietsen vrij duur zijn in de aanschaf. Gebruikers hebben mogelijk het gevoel dat zij deze dure fiets in een bewaakte stalling veiliger kunnen parkeren.

2.4. Is de stalling groot genoeg?

Gedurende pilot was er plek voor 48 fietsen in de fietsenstalling. In de tabel is het aantal dagen weergegeven waarop de bezetting hoger was dan 90% op de verschillende meetmomenten.

Kolom1	opening	11:00	15:00	20:00	sluiting
Aant maandagen >90%	0	0	0	0	0
Aant dinsdagen >90%	0	0	0	0	0
Aant woensdagen >90%	0	0	1	0	0
Aant donderdagen >90%	0	0	0	0	0
Aant vrijdagen >90%	0	0	2	0	0
Aant zaterdagen >90%	0	2	11	0	0
Aant zondagen >90%	0	0	0	0	0

Omdat bakfietsen en tandems niet in de rekken passen, is voor deze fietsen een correctie toegepast. Een buitengewone fiets is in bovenstaande tabel gerekend als 3 fiets-equivalenten. Tijdens de pilot was het aantal 'buitengewone fietsen' overigens zeer laag.

Op basis van de tabel kan geconcludeerd worden dat op alle getelde ochtenden de bezetting twee maal hoger was dan 90%. Het betroffen hier zaterdagen. In de middagen is 14 dagen de bezetting hoger geweest dan 90%. Ook zijn hier bezettingsgraden van meer dan 100% bereikt. Deze piekmomenten (>90%) doen zich met name voor op zaterdagen (11 keer). Volgens het personeel van

de stalling worden op deze dagen noodoplossingen ingezet door middel van het plaatsen van fietsen achter in het pand, buiten de rekken.

2.5. Gebruikerservaringen

Gedurende de pilot zijn er regelmatig door bezoekers opmerkingen gemaakt en ervaringen gedeeld met de beheerders van de fietsenstalling. De opmerkingen hadden betrekking op:

- De mogelijkheden tot het stallen van scootmobielen.
- Vindbaarheid van de stalling (bewegwijzering).
- Bekendheid van de fietsenstalling.
- De duur dat een fiets gestald mag worden (ook meerdere dagen?).
- De doelgroepen die van de stalling gebruik mogen maken (mogen bijvoorbeeld bewoners hun fiets hier stallen, aangezien zij thuis onvoldoende ruimte hebben).
- Aanvullende faciliteiten/ service (bijvoorbeeld de mogelijkheden tot het verkrijgen van toeristische informatie en de mogelijkheden tot pakketservice.)
- Ten aanzien van de mogelijkheid tot het gratis bewaakt parkeren van de fiets, waren gebruikers positief.

3 Resultaten enquête

De enquête is begin juni uitgezet en bekend gemaakt via sociale media. In 2 weken tijd hebben 196 mensen de enquête ingevuld. De enquête omvatte allerlei vragen over fietsparkeren in de binnenstad, waaronder een sectie met vragen over de fietsenstalling. De respons op de enquête was net iets te laag (196, waar 207 benodigd waren) om betrouwbare uitspraken te kunnen doen. Desalniettemin is de respons toch groot genoeg om richtinggevende uitspraken mee te kunnen doen.

3.1. Bekendheid en gebruik

In de enquête zijn enkele vragen gesteld over het fietsparkeren op verschillende locaties. We wilden weten of respondenten bekend zijn met de bewuste voorziening en hoe de voorziening wordt gebruikt. Hieronder het overzicht van de gegeven antwoorden. Onderaan zijn de antwoorden voor de fietsenstalling te vinden.

Parkeervoorzieningen		Duur van parkeren			Gebruik		
Type voorziening	Locatie	Kort parkeren < 30 minuten	Middellang parkeren < 4 uur	Lang parkeren > 4 uur	Gewenst gebruik?	Wel bekend ennee, maar geen gebruik	% Gebruik t.o.v. alle respondenten
Fietsrek	Arnhemstraat		13	3	Ja	59	
	Groenmarkt		13	3	Ja	56	20%
Fietsbeugel	Smakheul		12	3	Nee	52	19%
	Melkheul		6	0	Nee	46	
	Vaakermarkt	32		4	Ja	48	20%
	Grote Markt	43		4	Ja	66	27%
	Appeldijk/Havendijk	23		4	Ja	74	30%
	Het Eind	4		2	Ja	92	37%
	Buiten de Waterpoort (Stoete Kerk)	2		2	Ja	45	
	Buiten de Waterpoort (Stadsstrand)	8		2	Ja	48	19%
Fietsenstalling	Bewaakte fietsenstalling Kruisstraat	10	20	5	Ja	113	58%

79% van de respondenten is bekend met de fietsenstalling. Het gebruik van de fietsenstalling is een stuk lager (21%). Veel mensen kennen de stalling, maar gebruiken de stalling niet. Andere locaties, waar een vergelijkbaar beeld wordt waargenomen zijn met name wat verder weg gelegen en bedienen minder voorzieningen. De fietsparkeervoorziening op de Grote Markt ('t Oude Stadhuis) daarentegen wordt goed gebruikt.

Verder is te zien dat de stalling met name wordt gebruikt door mensen die er middellang parkeren. In het parkeerbeleid uit 2018 was voorzien dat de stalling juist de langparkeerders zou moeten bedienen. Mogelijk speelt de duur van parkeren een minder belangrijke rol dan vooraf gedacht.

Gebruik fietsenstalling per doelgroep			
Doelgroep	Kort bezoek tot 30 minuten	Middellang bezoek tot 4 uur	Lang bezoek Meer dan 4 uur
Bezoekers	8	16	2
Bewoners	2	10	1
Ondernemers	0	0	1
Werknemers	0	0	1
Anders	0	0	0
Totaal	10	26	5

Ook is gevraagd tot welke doelgroep de gebruikers van de stalling zich rekenen. Uit de enquête blijkt dat hoofdzakelijk bezoekers en bewoners van de stalling gebruik maken. Ondernemers en werknemers stallen de fiets voor langere tijd.

3.2. Motieven

Naast de vragen over bekendheid en gebruik hebben we nog enkele specifieke vragen over de fietsenstalling gesteld. Die zijn door 76 mensen ingevuld, terwijl er eerder maar 41 mensen aangaven de stalling te gebruiken. Het is goed mogelijk dat ook mensen deze vragen hebben ingevuld, die de stalling nog wel willen gaan gebruiken (potentiële stallers).

Redenen voor gebruik bewaakte fietsenstalling		
	Absoluut	In %
In het bezit van een dure of elektrische fiets	24	32%
Ter voorkoming van diefstal	29	38%
Ter bescherming bij slecht weer	17	22%
Anders	6	8%
Totaal	76	100%

En daar lijken we de belangrijkste redenen voor het gebruik op het spoor te zijn. Ruim 92% maakt van de stalling gebruik omwille van de dure, elektrische fiets, ter voorkoming van diefstal en ter bescherming bij slecht weer. De gebruikers van de fietsenstalling zijn zuinig op hun fiets en gebruiken daarvoor de fietsenstalling. Daar staat het stalen ros droog en bewaakt.

3.3. Wat gaat goed en wat kan beter?

De motieven lijken ook zichtbaar in de positieve ervaringen die mensen hebben bij de stalling. Ruim 60% beoordeelt het veilig en droog staan als positieve aspecten. En dan is ook nog het personeel een mooi visitekaartje voor de stalling.

Positieve kwaliteiten fietsenstalling		
	Absoluut	In %
Veiligheid door bewaking	21	43%
Vriendelijk en behulpzaam personeel	11	22%
Fiets staat droog	5	10%
De fiets staat overdekt/binnen geparkeerd	4	8%
Spullen/boodschappen tijdelijk stallen	3	6%
Ligging in de binnenstad	3	6%
Gratis parkeren	1	2%
Snel functioneren	1	2%
Totaal	49	100%

Vragen we naar verbeterpunten, dan is het beeld een stuk diverser. Vaak genoemd is het vergroten van de capaciteit dan wel een extra fietsenstalling te openen op een andere plek.

Welke verbeteringen ziet men graag?		
	Absoluut	In %
Grotere capaciteit	13	45%
Meerdere bewaakte fietsenstallingen in de binne	3	10%
Oplaadpunt elektrische fiets	2	7%
Toiletten	2	7%
Ook open in de avond	1	3%
Ruimere openingstijden	1	3%
De herkenbaarheid van een fietsenstalling	1	3%
Meer centrale locatie in de binnenstad	1	3%
Fietsband kunnen oppompen	1	3%
Kluisjes	1	3%
Mogelijkheid tot stalling voor bewoners	1	3%
Locatie aan een rustige straat	1	3%
Watertappunt	1	3%
Totaal	29	100%

3.4. Openingstijden en vergoeding?

Ook hebben we respondenten bevraagd over hun houding ten opzichte van openingstijden en of ze bereid zouden zijn in de toekomst voor het stallen van de fiets een (kleine) vergoeding te betalen.

Hoe wordt gedacht over de openingstijden?		
	Absoluut	In %
Tevreden	19	61%
In de avond ook open	4	13%
Langer open	2	6%
Op (koop)zondag open	2	6%
Altijd open voor bewoners	1	3%
Eerder open	1	3%
Ruimere openingstijden	1	3%
24 uur open	1	3%
Totaal	31	100%

De meeste mensen zijn tevreden over de huidige openingstijden. Van enkele mensen mag de stalling langer open zijn, dus ook in de avonden.

Bereidheid om te betalen		
	Absoluut	In %
Geen bereidheid	19	46%
Tot 50 cent	7	17%
Tot 1 euro	6	15%
Tot 2 euro	2	5%
Tot 1.50 euro	1	2%
Ja, maar geen maximaal bedrag genoemd	3	7%
Weet ik niet	2	5%
Anders	1	2%
Totaal	41	100%

Ongeveer de helft van de respondenten geeft aan best te willen betalen voor het stallen van de fiets. Maar de andere helft is daartoe niet bereid (46%). Het is maar de vraag of het wenselijk is om mensen een klein bedrag te laten betalen. Als we voor elk bezoek vanaf juli een euro in rekening hadden gebracht, dan hadden we namelijk een bedrag van tussen de € 4000,- en € 8000,- opgehaald. Ten opzichte van de exploitatiekosten is dat echter relatief weinig. Het lijkt niet handig om daarvoor fietsers, die nu wel komen nu het gratis is, weg te pesten. Dit wordt waarschijnlijk anders bij een grote, goed gevulde stalling met veel service.

3.5. Doorkijk naar de toekomst

Tot slot hebben we mensen nog bevraagd of ze verwachten in de toekomst gebruik te maken van de stalling. Één iemand weet het niet en twee anderen geven aan dat ze er geen gebruik meer van gaan maken. De rest van de respondenten geeft aan van wel. Sommigen onder voorwaarde dat het gratis blijft, de openingstijden worden aangepast, of wanneer er voldoende parkeerruimte is. Maar de meeste mensen geven als reden dat er veilig geparkeerd kan worden. Het lijkt erop dat veilig stallen een bepalende factor is in de houding ten opzichte van de bewaakte fietsenstalling.

In de toekomst gebruik maken van de fietsenstalling?	Absoluut	In %
Ja	18	44%
Ja, bij een fietsenstalling kan veilig geparkeerd worden	14	34%
Ja, ik werk in de binnenstad	2	5%
Ja, dan staan er minder fietsen elders geparkeerd	2	5%
Ja, wanneer er weer voldoende parkeerruimte is	1	2%
Ja, bij ruimere openingstijden	1	2%
Ja, zo lang het gratis blijft	1	2%
Weet ik niet	1	2%
Nee	2	5%
Totaal	42	100%

Elders in de enquête hebben we nog in breder verband gevraagd welke verbeteringen bezoekers graag zouden willen zien in het fietsparkeren in het algemeen.

Welke verbeteringen zien bezoekers graag?	Absoluut	In %
Meer fietsparkeervoorzieningen	77	20%
Meer parkeerruimte bij een fietsvoorziening	53	14%
De fiets veiliger kunnen parkeren	68	17%
Kortere loopafstand van fietsvoorziening tot bestemming	65	17%
Hogere kwaliteit fietsvoorzieningen	15	4%
Fietsvoorzieningen beter afgestemd op type fiets	17	4%
Zo weinig mogelijk geparkeerde fietsen op straat	54	14%
(Extra) bewaakte fietsenstalling	9	2%
Anders	26	7%
Geen veranderingen gewenst	7	2%
Totaal	391	100%

Naast het feit dat veel mensen meer voorzieningen zouden willen zien, op korte loopafstand, zouden ook flink wat respondenten de fiets graag veiliger willen kunnen parkeren. Een aantal van hen is mogelijk onvoldoende bekend met de fietsenstalling of legt de link (nog) niet tussen de stalling en veilig parkeren. Hier ligt mogelijk een opgave in de promotie van de stalling. Tot slot is ook nog interessant dat 54 mensen aangeven zo weinig mogelijk geparkeerde fietsen op straat te willen zien. De fietsenstalling zou hier een rol in kunnen spelen. Waarschijnlijk is het dan wel noodzakelijk dat er meer parkeerregulering plaats zal gaan vinden.

4 Resultaten interviews

In het kader van fietsparkeren in algemene zin, zijn enkele interviews gehouden met stakeholders:

- Ambtelijk portefeuillehouder binnenstad;
- Binnenstadmanager;
- Fietsersbond (2 personen);
- Uitbater fietsenstalling;
- Verkeersadviseur politie;
- Wijkagent binnenstad.

Hieronder een korte interpretatie van de inbreng van de stakeholders op het onderwerp fietsenstalling.

4.1. Essentie

Eigenlijk zijn alle stakeholders positief over de fietsenstalling. Het voorziet in een behoefte, waaronder die van de groeiende groep dagjesrecreanten op e-bikes. Dat de e-bike in de stalling terecht kan, wordt door veel stakeholders gezien als voorwaarde om met de fiets naar de stad te komen. De fietsenstalling zelf kan, maatschappelijk gezien, voorzien in enerzijds het tegengaan van verrommeling in de winkelstraten en anderzijds de transitie faciliteren van autogebruik naar fietsgebruik, waarmee de stad ook weer aantrekkelijker wordt voor bezoekers.

Met de huidige opzet (van deze pilot) zie je dat het vertrouwen onder gebruikers groeit. Mensen hebben soms dure spullen bij zich en zijn blij dat de stalling droog en veilig is. Betrouwbaar personeel is een voorwaarde daartoe. Puntje van kritiek is de bewegwijzering. De stalling is nu nog niet goed te vinden.

De stalling heeft nu plek voor 48 fietsen. Zeker in de zomermaanden is dat onvoldoende. Er zijn dagen geweest dat er wel 130 tot 150 fietsers binnen zijn geweest. Op sommige momenten moeten we dan fietsen buiten de rekken of achter in het keukentje plaatsen. En dan te weten dat de beschikbaarheid van de stalling voor mensen met e-bikes van belang is. Kans op een volle fietsenstalling is een belemmering om naar de stad te komen. De meeste stakeholders geven aan dat ze hebben gehoord dat ie regelmatig vol staat en dat uitbreiding zinvol is. Alternatieve locaties worden gezien in garage Kweeklust, pand voormalige Bart Smit en pand in Kwekelstraat (voormalige meubelwinkel).

In de wintermaanden komt er volgens een van de geïnterviewden voornamelijk gewoon personeel van de winkels in de binnenstad. In de wintermaanden is de capaciteit van de huidige pilot – locatie voorlopig ruim voldoende. Eventueel langere openingstijden hoeft niet het hele jaar. In zomermaanden voldoende. De stalling zelf zou slim kunnen worden voorzien van een aantal extra service-elementen, waaronder bijvoorbeeld het uitlenen van een buggy, of fietsreparatiedienst. Tot slot is er de overtuiging dat mensen best wel voor de stalling willen betalen. Maar tegelijkertijd zou het tarief dan niet te hoog mogen zijn.

"Ik denk dat we echt niet meer onder een fietsenstalling uitkunnen. Elke degelijke stad in Nederland heeft er wel één. Dat gaat misschien wat kosten, maar aan de andere kant komt het ten goede van de culturele sector, de winkeliers, bezoekers. De politie zal er blij mee zijn, omdat het aantal fietsdiefstallen dan ook daalt. Met al het toerisme dat er is, en de komende jaren ook zal groeien, kan je niet meer om een fietsenstalling heen."

5 De exploitatie

Hieronder enige inzage in de exploitatie van de fietsenstalling. De pilotlocatie betrof het pand aan de Kruisstraat 13.

5.1. Kosten

Vanaf juli 2019 tot en met december 2019 hebben we kosten gemaakt voor de huur, de inrichting en exploitatie van het pand aan de Kruisstraat en zijn kosten gemaakt ter vervanging van BOA's, die de fietsenstalling hebben gerund. In 2019 hebben we € 82.000,- een kosten gemaakt voor de fietsenstalling. Deze kosten zijn verspreid over 6 maanden. Daarmee schatten we de jaarlijkse exploitatiekosten van de fietsenstalling in zijn huidige (pilot)vorm op zo'n € 160.000,-. Omgerekend per plek (48 in totaal) bedraagt dat € 3.333,33 per plek.

5.2. Openingstijden

De stalling was geopend op de volgende momenten:

Dag	Van	Tot
Maandag	08:30 uur	18:30
Dinsdag	08:30 uur	18:30
Woensdag	08:30 uur	18:30
Donderdag	08:30 uur	21:30
Vrijdag	08:30 uur	18:30
Zaterdag	08:30 uur	18:30
(Koop)zondag	11:30 uur	17:30

5.3. Personele bezetting

Elke week was de stalling gemiddeld 65 uur geopend. Hiervoor zijn twee BOA's ingezet, in combinatie met een medewerker van Avres. In totaal werd de stalling gerund met 2,4 fte.

5.4. Extra service

In de stalling was een fietspomp aanwezig, waren laadvoorzieningen aanwezig voor de elektrische fiets en waren plattegronden van Gorinchem beschikbaar. Op een aantal momenten heeft de stalling ook dienst gedaan voor het stallen van huurfietsen (via VVV) en werden bezoekers gewezen op speciale activiteiten in de stad.

5.5. Benchmark

Om in het volgende hoofdstuk conclusies te kunnen trekken over de exploitatie van de pilot, moeten we de exploitatie kunnen afzetten tegen andere exploitaties op andere locaties in Nederland. Hiertoe maken we gebruik van vrij beschikbare kennis. Via onderstaande link hebben we inzicht in een benchmark, uitgevoerd door CROW-fietsberaad en Decisio.

<https://docplayer.nl/27788991-Wat-kost-een-fietsenstalling.html>

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1. Wat wilden we bereiken met de pilot?

Deze pilot moest inzicht geven in:

- De concrete behoefte aan een (gratis) bewaakte fietsenstalling;
- De aard en omvang van de gebruikers - doelgroep(en) en bijbehorende openingstijden;
- De behoefte per dag en tijdstip en ervaringen en behoeften van gebruikers.

6.2. Conclusie pilot

Hieronder volgen beknopt enkele conclusies:

- De behoefte is van tevoren vrij goed voorspeld. 40% van de respondenten gaf zowel in 2017, en dus ook in 2020 aan behoefte te hebben aan een fietsenstalling;
- De betalingsbereidheid is toegenomen. Voor aanvang van de pilot (onderzoek 2017) was maar 4% bereid te betalen, terwijl dat nu ongeveer de helft van de gebruikers beslaat. Het gaat overigens om beperkte bedragen;
- De stalling wordt veelal bezocht door bezoekers van de stad. Zowel winkelend publiek als dagrecreanten;
- De stalling wordt relatief veel gebruikt door elektrische fietsers;
- Veel gehoorde motieven om de fiets te stallen zijn "droog" en veilig";
- Doordeweeks wordt de stalling beperkt gebruikt. Er is dan voldoende restcapaciteit;
- Doordeweeks wordt de stalling waarschijnlijk veelal gebruikt door personeel van winkels. Bezoekers zijn er dan nauwelijks;
- Op zaterdag is de stalling regelmatig vol. Er is dan te weinig restcapaciteit;
- In de zomermaanden is het naar verwachting drukker dan in de wintermaanden;
- In de middagen is de bezetting op bijna alle dagen hoger dan in de ochtend;
- De meeste bezoekers zijn tevreden over de openingstijden. Van enkele bezoekers mag de stalling langer open zijn (avonden).

Op inhoudelijke gronden is de pilot geslaagd. Er is voldoende inzicht in de behoefte aan een fietsenstalling.

6.3. Conclusie exploitatie

Als we de gegevens van de exploitatie van de pilot in Gorinchem naast de benchmark, uitgevoerd door Decisio en CROW fietsberaad, leggen, dan kunnen we het volgende concluderen:

- De exploitatielasten per stallingsplek van de stalling in de Kruisstraat (€ 3.333,-) zijn vele malen hoger dan het gemiddelde van de benchmark. Dat ligt namelijk op € 184,- per stallingsplaats, met uitschieters tot meer dan € 450,- (in pandige stallingen in binnensteden). De stalling aan de Kruisstraat is 7 keer zo duur;
- Het aantal stallingsplaatsen per fte bedraagt in de Kruisstraat 20 plaatsen per fte. In de benchmark valt deze waarde binnen de groep stallingen die het vaakst voorkomt. Deze groep bestaat uit stallingen tot 200 plekken per fte. Binnen die categorie bevindt de stalling aan de Kruisstraat zich aan de lage kant. Het gemiddelde aantal parkeerplekken per fte bedraagt 308. De stalling aan de Kruisstraat zit daar ruim onder;
- De opbrengst van de gratis bewaakte stalling bedraagt €0,- en dat komt overeen met 82% van alle stallingen uit de benchmark. Gratis stallingen komen veel voor. De stalling aan de Kruisstraat is in dat opzicht eerder regel dan uitzondering;
- Stallingen met menselijk toezicht komen relatief veel voor. De stalling aan de Kruisstraat is daarop geen uitzondering.

6.4. Overige conclusies

Buiten de inhoudelijke conclusies inzake de pilot en de conclusies inzake de exploitatie, kunnen we nog de volgende conclusies trekken:

- Er is nog onontdekt gebruikerspotentieel. De traditioneel drukke fietsmaanden april, mei, juni en juli zijn in de evaluatie niet opgenomen. De stalling was op dat moment ook dicht. Deze maanden zouden ook de laatste maanden van de evaluatie-scope vormen, waarbij april en mei nog meegewogen hadden kunnen worden. We mogen verwachten dat het gemiddeld aantal gebruikers daarom nog wat hoger zou moeten liggen dan nu onderzocht;
- Extra service-elementen lijken belangrijk te zijn. Een fietsenstalling is niet persé een eindpunt, maar veelal ook het begin van een bezoek (te voet) aan Gorinchem;
- Combinaties met andere voorzieningen liggen voor de hand, zoals bijvoorbeeld de combinatie met een openbaar toilet;
- Er is aandacht nodig voor de vindbaarheid van de stalling. Zowel met behulp van bewegwijzering als met behulp van promotionele activiteiten;
- Een fietsenstalling is niet alleen een voorziening voor fietsparkeerders. Een fietsenstalling kan ook voorzien in opgeruimde winkelstraten en kan een goed alternatief zijn voor bezoeken per auto. Een fietsenstalling kan daarmee een tactisch / strategische rol vervullen

in de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van de binnenstad. Een fietsenstalling draagt bij aan wenselijke maatschappelijke effecten.

6.5. Aanbevelingen / advies

Een fietsenstalling is absoluut een goede aanvulling in het voorzieningenaanbod van (de binnenstad van) Gorinchem. Het lijkt erop dat bezoekers (waarvan veel dagrecreanten) een bewaakte fietsenstalling positief ervaren. Sommige e-bikers vinden het voor een bezoek per fiets aan de binnenstad zelfs een voorwaarde. Een fietsenstalling kan daarnaast een goed alternatief zijn in het behalen van andere beleidsdoelen.

6.5.1. Exploitatie-opzet

Het zou goed zijn om een fietsenstalling in de binnenstad te hebben, maar deze voorziening moet in ieder geval over meer stallingscapaciteit beschikken. Daarnaast zal de stalling op andere momenten open moeten zijn; beter afgestemd op bezoekersstromen. Dat kan ook betekenen dat er weekdagen of dagdelen zijn, waarop de stalling gesloten is. Ook kan het betekenen dat we in de zomermaanden aanvullend tijdelijke oplossingen moeten creëren om net even een hoge piek op te kunnen vangen. In de exploitatie moet ook actief gestuurd worden op het beperken van de personele kosten. In de bijlagen is een denkrichting opgenomen over de eisen en wensen met betrekking tot een exploitatie.

6.5.2. Mogelijke dekking

Uitgaande van bovenstaand exploitatiekader is de verwachting dat er jaarlijks zeker € 160.000,- gedekt moet worden. Een fietsenstalling zal structureel op de begroting van de gemeente Gorinchem gaan drukken. Op dit moment is er geen structureel budget beschikbaar van 1,6 ton per jaar.

Een fietsenstalling valt conform het BBV onder taakveld 2.2. "Parkeren". Het is goed om de dekking te zoeken op dit taakveld of op een ander taakveld binnen het programma verkeer en vervoer. Het realiseren van een stalling heeft een aantal effecten, maar minderkosten binnen het taakveld zijn niet te verwachten. Nu vallen de opbrengsten van parkeervoorzieningen ook onder dit taakveld. In het geval van Gorinchem betreft het hier de opbrengsten van de parkeergarages. Om de overdekte fietsenstalling (in huidige pilotvorm) te kunnen dekken vanuit dit taakveld zou betekenen dat we de tarieven voor het garage-parkeren mogelijk moeten verhogen. Een andere manier is het verruimen van de tijdvensters waarop moet worden betaald. Afgaande op de opbrengsten van 2019, die zo'n 6 ton bedroegen, heb je het over een stijging van de tarieven van garage-parkeren met 27%.

Nu is het niet aan te bevelen om enkel de tarieven voor parkeergarages te verhogen, omdat dat mogelijk tot effect heeft dat er weer meer op straat wordt geparkeerd. Daar moet dan op zijn minst een stijging in straat-parkeren tegenover staan, om een verschuivingseffect te voorkomen. Dat beogen we immers niet met een stalling. In 2019 is er ruim 1,4 miljoen omgezet op straat. Een stijging met ruim 11% zou dan gerealiseerd moeten worden, mocht het volledig gedekt moeten worden door de opbrengsten van straat-parkeren. Met een stijging van 8% overall zijn we er ook. Dan is er dus dekking te vinden op "parkeerbelastingen" en "omzet parkeergarages". De tariefsverhoging bedraagt in dat geval 8% in de garages als op straat, uitgaande van de exploitatieopzet van de huidige pilot.

Bijlage 1: Vragenlijst enquête

Hieronder staan de enquêtevragen uitgewerkt zoals deze zijn afgenomen bij de inwoners van de Gemeente Gorinchem.

Inleidend stukje tekst

Beste bezoeker van de binnenstad,

De Gemeente Gorinchem heeft de afgelopen tijd maatregelen uitgevoerd om de kwaliteit van fietsvoorzieningen in de binnenstad te verbeteren. Verspreid over en rondom het winkelgebied zijn nieuwe voorzieningen geplaatst zodat u als bezoeker makkelijker, sneller en veiliger uw fiets kunt parkeren.

Onderstaande vragenlijst is gericht op bezoekers die de binnenstad (met de fiets) bezoeken. Door de vragenlijst in te vullen kunt u ons laten weten hoe u parkeren met de fiets in de binnenstad ervaart. Het invullen van de lijst duurt ongeveer 10 minuten. Aan de hand van de uitkomsten uit deze vragenlijst wordt een tussentijdse beoordeling over de fietsvoorzieningen opgesteld. Zo kan bepaald worden in hoeverre de fietsparkeermaatregelen de gewenste uitwerking hebben gehad en welke verbeteringen noodzakelijk zijn.

Alvast bedankt!

Algemeen

1. Ik ga meestal naar de binnenstad van Gorinchem als...
 - Bezoeker
 - Bewoner
 - Ondernemer
 - Werknemer
 - Anders, namelijk..
2. Hoe vaak bezoekt u de binnenstad van Gorinchem?
 - Dagelijks
 - 3-5 dagen in de week
 - 1-2 per week
 - 1 keer per 2 weken
 - 1 keer per maand
 - Minimaal 1 keer per jaar
 - Minder dan 1 keer per jaar

- Nooit (-> Door naar afronding enquête)

Fietsgebruik

De volgende vragen gaan over het fietsgebruik in de binnenstad.

3. Met welk vervoermiddel bezoekt u de binnenstad het vaakst?
 - Auto
 - Openbaar vervoer
 - Brommer/scooter/snorfiets
 - Fiets
 - Te voet
4. Hoe vaak bezoekt u de binnenstad van Gorinchem met de fiets?
 - Dagelijks
 - 3-5 dagen in de week
 - 1-2 per week
 - 1 keer per 2 weken
 - 1 keer per maand
 - Minimaal 1 keer per jaar
 - Minder dan 1 keer per jaar
5. Het afgelopen jaar heeft de gemeente fietsvakken en fietsbeugels geplaatst en een bewaakte fietsenstalling in gebruik genomen. Maakt u sindsdien vaker of minder vaak gebruik van de fiets?
 - Ja, veel vaker
 - Ja, wel iets vaker
 - Hetzelfde
 - Nee, juist minder vaak
 - Weet ik niet
6. Van wat voor soort fiets maakt u het vaakst gebruik?
 - Normale fiets
 - Elektrische fiets
 - Deelfiets of OV-fiets
 - Speed pedelec
 - Bakfiets
 - Scooter/brommer
 - Anders, namelijk...
7. Als u besluit om niet op de fiets naar de binnenstad komen, wat is daarvoor de reden?
Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
 - Slecht weer
 - Veel bagage
 - Soms ook de beschikking over de auto
 - Vanwege het reisgezelschap
 - Ander vervoermiddel is sneller dan de fiets

- Vanwege het reismoment
- Vanwege overlast door andere weggebruikers
- Ik kom altijd op de fiets
- Anders, namelijk...

Fietsparkeervoorzieningen

De volgende vragen gaan specifiek over enkele fietsparkeerlocaties. Om uw fiets te parkeren in de binnenstad zijn er het afgelopen jaar verschillende soorten voorzieningen geplaatst. Wij willen graag per gebruikte voorziening uw mening en ervaring weten.

Over de volgende 11 verschillende locaties (Inclusief bewaakte fietsenstalling) worden onderstaande specifieke vragen gesteld:

Type parkeervoorziening	Locatie
Fietsvak	Arkelstraat (bij Action)
	Groenmarkt
Fietsbeugel	Smakheul
	Melkheul
	Varkenmarkt
	Grote Markt
	Appeldijk/Havendijk
	Het Eind
	Buiten de Waterpoort, bij restaurant Stoute Karel
	Buiten de Waterpoort, bij het stadsstrand
Bewaakte fietsenstalling	Kruisstraat

Figuur X: Alle voorgelegde locaties van fietsvoorzieningen in de enquête

1. Bent u bekend met deze parkeervoorziening?
 - Ja
 - Nee (-> Door naar de volgende locatie)
2. Gebruikt u de fietsvoorziening wel eens? Zo ja, hoe lang?
 - Ja, meestal voor een kort bezoek aan één of twee specifieke winkels/bestemmingen. Niet langer dan een half uur.
 - Ja, meestal voor een recreatief bezoek (middagje of avond) aan de binnenstad. Denk hierbij aan meerdere winkels bezoeken, iets eten of drinken, marktbezoek, uitgaan etc.
 - Ja, meestal voor een langere periode. Ik woon of werk namelijk in de binnenstad.
 - Nee, eigenlijk nooit. (-> Door naar de volgende locatie)

3. Geef hieronder steeds antwoord met 'ja', 'nee', of 'een beetje'.

Ik heb de voorziening eenvoudig kunnen vinden tijdens het zoeken naar een parkeerplek.	☐ Ja	☐ Nee	☐ Een beetje
Ik had genoeg ruimte om te parkeren.	☐ Ja	☐ Nee	☐ Een beetje
Het is duidelijk waar de voorziening voor bedoeld is, zodat ik mijn fiets gemakkelijk en snel heb kunnen parkeren.	☐ Ja	☐ Nee	☐ Een beetje
Ik heb mijn fiets veilig kunnen parkeren. Denk bijvoorbeeld aan de mogelijkheid tot aanbinden of in het zicht parkeren.	☐ Ja	☐ Nee	☐ Een beetje
Ik heb het nut van de voorziening ervaren.	☐ Ja	☐ Nee	☐ Een beetje
Ik vond de loopafstand van fietsvoorziening naar bestemming acceptabel.	☐ Ja	☐ Nee	☐ Een beetje
Mijn type fiets was geschikt voor het gebruik van de voorziening.	☐ Ja	☐ Nee	☐ Een beetje

4. Hoe tevreden bent u over deze fietsvoorziening? Geef een rapportcijfer van 1 tot 10.

Specifiek over bewaakte fietsenstalling (als onderdeel van de 11 fietsvoorzieningen)

Tot slot nog de bewaakte fietsenstalling aan de Kruisstraat. Hier willen we nog een aantal specifieke vragen op het gebied van het (toekomstig) gebruik en tevredenheid.

Gebruik

1. Bent u bekend met de bewaakte fietsenstalling?
 - Ja
 - Nee (-> door naar sectie Anders parkeren)
2. Gebruikt u de bewaakte fietsenstalling wel eens? Zo ja, hoe lang?
 - Ja, meestal voor een kort bezoek aan één of twee specifieke winkels/bestemmingen. Niet langer dan een half uur.
 - Ja, meestal voor een recreatief bezoek (middagje of avond) aan de binnenstad. Denk hierbij aan meerdere winkels bezoeken, iets eten of drinken, marktbezoek, uitgaan etc.
 - Ja, meestal voor een langere periode. Ik woon of werk namelijk in de binnenstad.
 - Nee, eigenlijk nooit (-> door naar sectie Anders parkeren)
3. Hoe vaak heeft u in het afgelopen jaar van de fietsenstalling gebruik gemaakt?
 - 1-5 keer
 - 6-10 keer
 - Meer dan 10 keer
4. Bent u bekend met de openingstijden van de fietsenstalling?
 - Ja
 - Nee (-> door naar vraag 6)
5. Wat zou volgens u aan de openingstijden gewijzigd kunnen worden?
 - o Ruimte voor invulling respondent
6. Vind u de locatie van de bewaakte fietsenstalling goed gekozen?
 - Ja
 - Nee
7. Is er altijd een parkeerplek vrij in de bewaakte fietsenstalling?
 - Ja
 - Nee
8. Wat is de reden dat u juist gebruikt maakt van de bewaakte fietsenstalling? Kies de antwoorden die voor u van toepassing zijn.
 - Ik ben in het bezit van een duurdere of elektrische fiets
 - Om diefstal te voorkomen
 - Ter bescherming tegen regen of viezigheid
 - Anders, namelijk...

Tevredenheid

9. Bent u tevreden over de geboden service in de bewaakte fietsenstalling?

- a. Ja
- b. Nee
- c. Weet ik niet

10. Waarom was u wel of niet tevreden?

- o *Ruimte voor invulling respondent*

11. Wat vindt u positief aan de fietsenstalling?

- o *Ruimte voor invulling respondent*

12. Wat mist u nog aan de fietsenstalling?

- o *Ruimte voor invulling respondent*

Toekomstig gebruik

13. Kunt u uitleggen of u in de toekomst wel of niet vaker gebruik zou willen maken van de fietsenstalling, en waarom?

- o *Ruimte voor invulling respondent*

14. Kunt u aangeven of u nog gebruik zou willen maken van de fietsenstalling als je er per bezoek voor moet betalen? Zo ja, hoeveel per bezoek?

- o *Ruimte voor invulling respondent*

Anders parkeren

1. Alle parkeerlocaties zijn nu aan bod gekomen. Kent u nog een andere goede locatie voor fietsvakken en fietsbeugels? Zo ja, welke?

- o *Ruimte voor invulling respondent*

2. Het kan natuurlijk voorkomen dat u soms geen gebruik maakt van één van bovengenoemde fietsvoorzieningen. Hoe parkeert u de fiets dan? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Los geparkeerd bij de ingang of gevel van een winkel
- Los geparkeerd ergens anders
- Tegen een object: denk bijvoorbeeld aan een boom, straatlantaarn, of bankje
- Dat doe ik nooit (-> door naar sectie Wensen voor de toekomst)

3. Waarom maakt u dan geen gebruik van een fietsvoorziening? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Er bevinden zich geen voorzieningen in de buurt van mijn bestemming.
- De voorzieningen bevatten onvoldoende parkeerplekken en staan vol.
- Vanwege de slechte kwaliteit of kans op beschadiging van de fiets.
- Ik weet van de voorzieningen af maar heb ze niet kunnen vinden.

- Het maakt mij niet uit dat mijn fiets los geparkeerd staat.

Wensen voor de toekomst

Tot slot willen we u nog vragen naar wat beter zou kunnen betreft fietsvoorzieningen in de binnenstad.

1. Welke wensen met betrekking tot fietsparkeren in de binnenstad in de toekomst ziet u graag? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
 - Meer fietsparkeervoorzieningen
 - Meer ruimte per fiets bij een fietsvoorziening
 - Veiliger kunnen parkeren met de fiets
 - Hogere kwaliteit voorzieningen
 - Een kortere loopafstand van fietsvoorziening tot bestemming
 - Voorzieningen die beter aanpast zijn op het type fiets
 - Minder geparkeerde fietsen op straat
 - Anders, namelijk ...
2. Heeft u nog andere opmerkingen over fietsparkeren en fietsvoorzieningen?
 - o Ruimte voor invulling respondent

Afronding

Bedankt voor uw medewerking. De resultaten van deze vragenlijst worden gebruikt voor een tussenevaluatie op de fietsvoorzieningen in de binnenstad. Hieruit blijkt of het noodzakelijk is om het fietsparkeerbeleid aan te passen en nieuwe voorzieningen te plaatsen.

Bijlage 2: Denkrichting exploitatie-opzet

	Eis	Wens
Locatie	Ntb (afhankelijk van onderstaande) Aan de randen van het kernwinkelgebied	
Inrichting	Capaciteit voor minimaal 150 fietsen	
Openingstijden Van 1 oktober tot 1 april	Maandag (markt) van 8:00 tot 14:00 Dinsdag gesloten Woensdag gesloten Donderdag gesloten Vrijdag van 11:00 tot 23:00 Zaterdag van 11:00 tot 23:00 Zondag van 09:00 tot 18:00	Abonnementhouders hebben toegang als stalling is gesloten Abonnementhouders zijn bewoners, personeel, winkeliers, gasten van horeca Eenmalige openingen mogelijk (code)
Openingstijden Van 1 april tot 1 oktober	Maandag (markt) van 8:00 tot 18:00 Dinsdag van 8:00 tot 18:00 Woensdag van 8:00 tot 18:00 Donderdag van 8:00 tot 23:00 Vrijdag van 8:00 tot 23:00 Zaterdag van 8:00 tot 23:00 Zondag van 9:00 tot 18:00	Abonnementhouders hebben toegang als stalling is gesloten Abonnementhouders zijn bewoners, personeel, winkeliers, gasten van horeca Eenmalige openingen mogelijk (code)
Personele bezetting	2 vaste krachten hele jaar + 2 flexkrachten in zomer. 2 fte over het hele jaar. (ipv 2,4 nu)	Overlappende uren tbv overdracht, behalve op maandag in de wintermaanden
Faciliteiten	50 laadpunten Kluisjes Camerabewaking Toegangssysteem (buiten sluitingstijden) Openbaar toilet (ook voor gehandicapten) Verwarming Kantoortje en keukentje Bureau en bureaustoel (2x)	Watertappunt VVV-loket

	Frequente schoonmaak PC met internet (voor administratie en communicatie) Kassa Printer (voor labels) Kapstok Koffiezetapparaat	
Service	Promotie Mooi Gorinchem (plattegrond) Fietsreparatieset / fietspomp	Fietsreparatieservice Rolstoel – uitleen Buggy – uitleen Looprek – uitleen Bolderkar – uitleen Pakket afhaalservice